

H. G. G. G.

To je zgodba o nenavadnem človeku.

Človeku, katerega največjo naložbo v prihodnost je predstavljal lasten talent, pomnožen z delom.

Človeku, ki je postal genij. In geniju, ki je ostal človek.

Nosil je različne vzdevke, tako za časa življenja kot po smrti. Mali Miron. Veliki Kamenar. Večni Revolucionar. Ukrajinski Mojzes.

In to še zdaleč ni dokončni seznam.

Toda njegovo pravo ime je Ivan Franko.

Eden najvidnejših in najbolj znanih Ukrajincev.

In kar je najpomembnejše: da je Ukrajinec, je spoznal že takrat, ko Ukrajine še ni bilo nikjer na zemljevidu. Kmalu pa je vzkli: iz njegovih idej, njegove domišljije in njegovega ustvarjalnega dela.

Kot nadarjen pisatelj, vsestranski znanstvenik in inovator, energičen politični delavec, vpliven javni intelektualec je Ivan Franko izjemna osebnost v svetovnem kontekstu in v ukrajinski zgodovini edinstven primer univerzalnega genija - *Doctor Universalis*, saj je svoj ustvarjalni potencial uresničil na mnogih področjih kulture.

V domovini je zelo cenjen, vendar žal o njem še vedno premalo vedo v tujini.

Kdo je pravzaprav Ivan Franko?

Zakaj je zanimiv in tako blizu nam, ljudem 21. stoletja? Ali je pomemben le za Ukrajince ali pa je morda zanimiv tudi za širšo javnost, recimo evropsko in svetovno?

Na ta vprašanja bo poskušal odgovoriti naš projekt - potujoča interaktivna razstava-labirint, urejena po vzoru angleške abecede: *Franko from A to Z*.

Vsak obiskovalec si namreč lahko določi svojo pot in poišče svoj izhod iz labirinta ter tako odkrije življenjski in ustvarjalni svet Ivana Franka. In prek njega svet ukrajinske kulture kot organskega dela Evropske civilizacije.

Bogdan Tykholoz,
avtor ideje in vodja projekta

27 Avgusta 1856

rojen je v vzhodni Galiciji,
v vasi Naguevychi v vznožju Karpat

1862 · 1864

šolanje na osnovni šoli
v vasi Yasenitsa Silna

1864 · 1867

šolanje na normalki, Glavni mestni
bazilijanski šoli v Drohobychu

1867 · 1875

šolanje na realli Franca Jožefa v Drohobychu

1871

prva pesem *Velika noč*,
napisana je v spomin
na očeta

1873

prve ohranjene pesmi in dramski poskusi
Jugurta, Romul in Rem

1874

prvi publikaciji *Narodne pesmi*,
Moja pesem v reviji Prijatelj

1875

študent na filozofski fakulteti na Univerzi v Lvovu

1876

izidejo prva pesniška zbirka
Balade in zgodbe ter prvi roman *Petriji in Dovbuščuki*

1878

izidita revija *Družbeni prijatelj*
ter almanaha *Zvon in Kladivo*

1881 · 1882

izdaja revijo *Svet*

1886

v Kijevu se poroči z Olgo iz družine Khoruzhynski

1887–1897

dela kot novinar v uredništvu poljskega časopisa *Kurjer Lwowski*

1890

soustanovitelj in prvi predsednik Rusjko-ukrajinske
radikalne stranke (RURP),
prve ukrajinske politične stranke

1890 · 1891

zaključi univerzitetni študij na univerzi
v Chernivtsiah

1893

zagovor doktorske disertacije iz filozofije na univerzi
na Dunaju z naslovom *Barlaam in Jozafat*,
starokrščanski duhovni roman in njegova
literarna zgodovina

1894–1897

skupaj z ženo Olgo izdaja revijo
Življenje in beseda

1895

sicer uspešna habilitacija za docenta
na Lvovski univerzi ni bila odobrena
iz političnih razlogov

1898

25. obletnica ustvarjalnega dela

1898–1907

sourednik revije
Književno-znanstveni vestnik

1904

častni član NTŠ

1905

poema *Mojzes*, vrhunec ustvarjalnosti

1908

poslabšanje težke neozdravljive bolezni
(infekcijski revmatoidni poliartritis)

1915

nominiran je za Nobelovo nagrado
za književnost

31 Maja 1916

pokopan na pokopališču Lychakiv v Lvovu

Petro

Andriy

Anna

Taras

1899

član Znanstvenega društva Ševčenka (NTŠ);
izstopi iz stranke RURP in se pridruži Ukrajinski
nacionalno-demokratski stranki

1902

z družino se naseli v lastno hišo v Lvovu
v ulici Poninskega 4
(zdaj ulica Ivana Franka 152)

1906

častni doktor Univerze v Harkivu

1913

40. obletnica ustvarjalnega dela

28 Maja 1916

umre v lastni hiši v Lvovu

AVTOR
 Franko je napisal več kot 6.000 del.
 Zlasti 10 pesniških zbirk.
 1 zbirko poem (skupaj jih je napisal 50).
 10 velikih proznih del in okrog 100 krajših proznih del.
 3.000 publicističnih člankov in znanstvenih raziskovanj na različnih področjih ved in družbenega življenja.

PREVAJALEC
 Franko je v ukrajinjščino prevedel okrog 200 avtorjev iz 14 jezikov in 37 nacionalnih literatur.

6000 DEL	10 PESNISKIH ZBIK	AVTOR	10 VELIKIH PROZNIH DEL	3000 PUBLICISTIČNIH ČLANKOV IN ZNANSTVENIH RAZISKOVANJ
		AUCTOR	100 KRAJŠIH PROZNIH DEL	

DOCTOR UNIVERSALIS

iz latinskega vsestranski učitelj – častni naziv znanstvenika z različnimi interesi in znanji; v srednjem veku so tako imenovali Alberta Velikega. V ukrajinski zgodovini s to definicijo upravičeno označimo Ivana Franka. Niso mu zaman dali vzdevek "akademija znanosti" in "univerza" že za časa življenja. Po Ivanu Franku univerzalni ideal človeka je cel človek, torej celostna, vsestranski in harmonično razvita osebnost z visokimi zamisli in globokimi občutki, socialno aktivna in občutljiva za bolečino drugega.

POLIGLOT

Ivan Franko je znal 20 jezikov (vključno z maternim, ukrajinskim)

ENCIKLOPEDIST

V stari grščini enciklopedija pomeni krog ved, cikel šolanja in vzgoje, izredno razgledana oseba, ki ima vedenje z različnih področij človekove dejavnosti. Franko je pravi znanstvenik-enciklopedist, saj v krog njegovih znanstvenih interesov sodijo problemi zgodovine in literarne teorije, literarne kritike, bibliografije in bibliologije, jezikoslovja in prevajalstva, folkloristike in etnologije, umestnosti in kulturologije, zgodovine in politologije, ekonomije in sociologije, statistike in prava, pedagogike in psihologije, filozofije in naravoslovja...

NOVINAR

Novinarstvo je bila Frankova glavna poklicna dejavnost, z novinarstvom se je namreč preživljal. Seznam revij, ki jih je ustanovil oziroma s katerimi je sodeloval kot urednik ali avtor člankov, je kar ugleden: Prijatelj, Družbeni prijatelj, Zvon, Kladivo, Svet, Tovariš, Zora, Resnica, Delo, Narod, Poljedelec, Družbeni glas, Kurjer Lwowski, Življenje in beseda. Književno-znanstveni vestnik. Objavljal je tudi v dunajskem časopisu Die Zeit ter mnogih drugih evropskih revijah. Pisatelj je publicistiko dojemal kot "solo političnega mišljenja".

BOREC ZA ŽENSKÉ PRAVICE

Franko je zagovarjal idejo o emancipaciji žensk ter je aktivno podpiral žensko gibanje v Galiciji, promoviral ga je in populariziral. Ženski tematiki je posvetil številne aktualne članke, bil je urednik prvega ženskega almanaha Prvi venec (1887). Franka upravičeno imenujemo za moškega feminista in borca za ženske pravice.

SVETOVNA KNJIŽEVNOST

V PREVODIH IVANA FRANKA

Babylonian Folk Epic

Egyptian Folk Epic

Indian Folk Epic

Bible

Ancient Greek Literature

Aesop, Alcaeus, Apollodorus, Aratus, Archimedes, Aristophanes, Dionysius of Halicarnassus, Empedocles, Euripides, Herondas, Hesiod, Homer, Lucilius, Meleager, Menander, Mimnermus, Pindar, Plato, Plutarch, Pythagoras of Samos, Sappho, Solon, Sophocles, Sophron, Stesichorus, Theocritus, Xenophanes of Colophon etc.

Roman (Latin) literature

Apuleius, Valerius Maximus, Publius Vergilius Maro, Quintus Horatius Flaccus, Titus Lucretius Carus, Publius Ovidius Naso, Titus Livius etc.

Contemporary Latin Poetry

Vincenzo Gioacchino Raffaele Luigi Pecci (Pope Leo XIII)

Byzantine literature

Moira Byzantine, George of Pisidia

Old Arabic Literature

Old Icelandic Folklore

Old Ukrainian Literature

Ivan Vyshenskyi

Albanian Folk Poetry

Bosnian Folk Poetry

Bulgarian Folk Poetry

Chinese folk poetry

Croatian Folk Poetry

Gypsy (Roma) Folk Poetry

Portuguese Folk Poetry

Romanian Folk Epic

American Literature

Francis Bret Harte, Mark Twain

Australian Literature

Arthur Davis, Albert Dorrington, Edward George Dyson etc.

Austrian Literature

Anselm Grün, Maria Janitschek, Nikolaus Lenau, Josef Popper-Lynkeus etc.

Belgian Literature in French

Georges Rodenbach

Crimean Tatar Literature

Ġazi II Giray

Czech Literature

Svatopluk Čech, Karel Havlíček Borovský, Eliška Krásnohorská, Josef Svatopluk Machar, Jan Nepomuk Neruda, Vilem Veverka, Jaroslav Vrchlický, Julius Zeyer etc.

Dutch Literature

Multatuli (Eduard Douwes Dekker)

English Folklore and Literature

George Noel Gordon Byron, Charles Dickens, John Milton, Thomas Moore, Alfred Tennyson, William Shakespeare, Percy Bysshe Shelley etc.

French Literature

Alphonse Daudet, Gustave Flaubert, Anatole France, Victor Marie Hugo, Jean-Baptiste Legrand, Jean Moréas, Jean Richepin, Paul Marie Verlaine, Émile Zola etc.

German Folklore and Literature

Cottfried August Bürger, Jacob Caro, Hermann Ferdinand Freiligrath, Johann Wolfgang von Goethe, Christian Johann Heinrich Heine, Georg Friedrich Rudolph Theodor Herwegh, Johann Christian Friedrich Hölderlin, Paul Ludwig Ewald von Kleist, Carl Theodor Victor Kurd Laßwitz, Gotthold Ephraim Lessing, Friedrich Adolf Axel Detlev von Liliencron, Wilhelm Müller, Paul Scheerbarth, Johann Christoph Friedrich von Schiller, David Friedrich Strauß, Konrad von Würzburg etc.

Hungarian Folklore and Literature

Kálmán Mikszáth, Viktor Rákosi

Italian Folklore and Literature

Dante Alighieri, Gabriele D'Annunzio, Giuseppe Gioachino Belli, Giordano Bruno, Giuseppe Giusti

Jewish Folklore and Literature

Benjamin Zeew (Wolf Ehrenkranz (Wełw Zbarazer), Morris Rosenfeld (Moshe Jacob Alter)

Literature of Montenegro

Luka Jovović

Norwegian Folklore and Literature

Bjørnstjerne Martinus Bjørnson, Hardråde Harald Harðráði, Arne Harald Carborg, Henrik Johan Ibsen

Polish Literature

Adam Asnyk, Jan Brożek, Wiktor Teofil Comulicki, Sebastian Fabian Klonowic, Adam Bernard Mickiewicz, Andrzej Niemojewski, Stanisław Starzyński etc.

Russian Literature

Nikolay Chernyshevsky, Fyodor Dostoevsky, Vsevolod Garshin, Alexander Herzen, Mikhail Lermontov, Nikolay Nekrasov, Nikolai Pomyalovsky, Alexander Pushkin, Mikhail Saltykov-Shchedrin, Vladimir Solovyov, Gleb Uspensky etc.

Scottish Folklore and Literature

Robert Burns

Serbian Folklore and Literature

Laza Lazarević
Slovak Literature
Samo Chalupka

Spanish Folklore and Literature

Pedro Calderón de la Barca, Miguel de Cervantes Saavedra

Swedish Literature

Carl Gustaf Verner von Heidenstam, Selma Ottilia Lovisa Lagerlöf, Johan August Strindberg

Swiss German Literature

Dranmor (Ludwig Ferdinand Schmid), Gottfried Keller, Heinrich Leitgold, Conrad Ferdinand Meyer

Ukrainian Literature in Russian

Alexander Afanasyev-Chuzhbinsky, Mykola Hohol, Mykola Kostomarov

Ukrainian Folk Songs and Poetry in Polish and German Translations

UKRAJINA
 država v vzhodno-srednji
 Evropi, po površini
 največja država,
 ki v celoti leži na
 evropski celini.

Vendar v čase Franka Ukrajine še ni bilo na zemljevidu, njeno ozemlje pa je bilo razdeljeno med Avstro-Ogrsko monarhijo in Ruskim cesarstvom, je bilo njegovo življenjsko moto "Čas je, da živimo za Ukrajino". S svojo ustvarjalnostjo ter družbenim in političnim delom je pisatelj dokazal, da je ustanovitev edine, svobodne, enotne in neodvisne nacionalne države ukrajinskega naroda možna in nujna.

NOBELOVA NAGRADA

ob koncu leta 1915
 je dunajski srednješolski
 profesor, grškokatoliški
 duhovnik, doktor filozofije
 Josif Zastyrets v pismu, ki ga
 je naslovil Nobelovi komisiji, povedal o
 "največjem ukrajinskem in hkrati
 slovanskem pesniku in učenjaku", "velikem
 vodji svojega naroda" Ivanu Franko.
 Po mnenju profesorja Zastyretsia bi bilo
 priznanje vsestranskega dela Ivana Franka za
 Nobelovo nagrado velikega političnega pomena
 za nacionalni boj ukrajinskega naroda za svojo
 neodvisnost. Na žalost, je Franko predčasno umrl
 ter je ostal le nominiraneec za Nobelovo nagrado.

FRANKOVA HIŠA

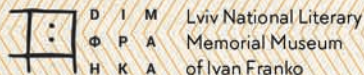

Muzeji, ki hranijo spomin na Ivana Franka, so ustanovljeni v pesnikovi rojstni vasi Naguyevychi, v Krivorivni v Hutsulskih Karpatih, kjer je rad počival, in v ukrajinski prestolnici Kijevu. Toda glavni je Nacionalni literarni spominski muzej Ivana Franka v Lvovu. Znan je tudi kot Frankova hiša, saj se nahaja v pisateljevem domu v ulici Poninskega 4 (zdaj Ivana Franka, 152) v Lvovu.

Projekt *Franko from A to Z* je interaktivna, mobilna razstava-labirint, urejena po vzoru angleške abecede, ki širši evropski skupnosti predstavlja kulturno postavbo Ivana Franka ter pomembne pojave ukrajinske kulture v zgodovinskem in družbeno-kulturnem kontekstu.

D I M Lviv National Literary
Ф P A Memorial Museum
Н K A of Ivan Franko

The project is
 supported by Ukrainian
 Cultural Foundation

Creator and Head of the Project
 Bohdan Tykholoz

PARTNERS

Lviv Regional State Administration
 Lviv Regional Council
 Lviv City Council

Embassy of Ukraine in the Republic of Austria
 Embassy of Ukraine in the Republic of Croatia
 Embassy of Ukraine in Hungary
 Embassy of Ukraine to the Republic of Slovenia

Institute of Slavic Studies of the University of Vienna
 Ukrainian Church of the Holy Great Martyr Barbara in Vienna
 «Ukrainian Cultural and Educational Center of Ivan Franko» in Vienna
 Ukrainian Saturday School in Vienna
 Ukrainian Youth Association in Austria
 Ukrainian Studies Department of the University of Zagreb
 Ukrainian Self-Government of Hungary
 Slovene Ethnographic Museum
 Ukrainian Cultural and Educational Organization «Rukavychka»

The Old Lion Publishing House
 Agrafka Art Studio
 Ivan Franko National University of Lviv
 Harald Binder Cultural Enterprises

**LVIV NATIONAL LITERARY MEMORIAL
 MUSEUM OF IVAN FRANKO**

150-152 Ivan Franko str.
 Lviv 79011 Ukraine
 e-mail: lviv_franko@ukr.net
 website: dimfranka.lviv.ua
 www.facebook.com/dimfranka/

FRANKO

